

Utbildningspolitisk strategi för Sameskolstyrelsen

Utbildningspolitisk strategi för Sameskolstyrelsen

Skolans huvudsuppgift är att förmedla kunskap och vårt gemensamma bildningsarv till den uppväxande generationen. Sameskolstyrelsens har ett utvidgat uppdrag som innebär att förmedla den samiska kulturen, utveckla barnens och elevens samiska språk och överföra traditioner. Varje elev som gått i förskolan och sameskolan, ska när de lämnar skolan, vara funktionellt tvåspråkiga och ha sin grund i den samiska kulturen. Vi vill att våra samiska elever ska växa upp till självständiga, kreativa och ansvarstagande medborgare.

Människor växer med kunskaper. Utbildning ger individen möjlighet att öppna nya dörrar och se nya perspektiv. Bildning ger människor makt att forma sina egna liv. Sameskolstyrelsens skolor ska präglas av hög kvalitet och mångfald. Det förutsätter ett skolväsende som blomstrar av mångfald och flexibilitet, där barn och elever ständigt sätts i fokus och där lärandet är det viktigaste.

Tolerans, förståelse för olikhet och respekt för andra ska prägla skolans vardag. Skolan ska inte vara värdenneutral, utan tydligt ta ställning för grundläggande humanistiska och demokratiska värderingar. Skolan ska fostra, men inte överta hemmets ansvar.

Sameskolstyrelsen skolor ska erbjuda en utbildning som är bland de bästa i Sverige. För att lyckas med detta krävs ett tydligt fokus på kunskap och undervisning. Vi vill uppmäna till ett förhållningssätt som utmärks av ständiga förbättringar och tydliga och högst ställda förväntningar på alla berörda. Det förutsätter också respekt för att alla är olika som individer och har olika förutsättningar att lära. Sameskolstyrelsens skolor ska vara en trygg och kreativ arbetsplats som möjliggör personligt växande och främjar "det livslånga lärandet". Denna arbetsmiljö skall skapas genom tydliga normer och regler samt genom delaktighet och inflytande.

Med detta dokument vill vi vara tydliga med vad man kan förvänta sig av våra skolor i Sameskolstyrelsen. Alla beslut som fattas ska kunna kopplas till det här styrdokumentet och den lagstiftning som i övrigt gäller. Vi arbetar utifrån Skollagen, Läroplan för sameskolan, förskoleklassen och fritidshemmet; det styr vår vardag. I detta dokument beskriver vi de förhållningssätt, mål och riktlinjer som gäller i Sameskolstyrelsen och vilken strategi vi har valt för att vi ska uppnå de högt ställda målen för våra skolor.

Vi har en stor tilltro till våra medarbetare i organisationen. Vi tror att med deras kunskap, erfarenhet och undervisning som baseras på vetenskaplig forskning, kan vi ge varje elev undervisning och kunskap på hög nivå.

Nämnden för Sameskolstyrelsen

Skolans grundläggande värden

All skolverksamhet utgår från ett antal grundläggande värden. Dessa är; demokrati, rättsäkerhet, effektivitet och god tjänstemannaetik. All verksamhet skall dessutom genomsyras av FN:s barnkonvention och ILO 169, konventionen om ursprungsfolk. ILO 169 ska säkerställa **ursprungsfolks** rätt att själva välja i vilken grad de vill behålla sin kulturella och politiska identitet och beskydda ursprungsfolk mot icke frivillig **assimilering**. Konventionen berör även rätten till tvåspråkig utbildning. Innebörden av barnkonventionen är att alla barn har samma rättigheter och lika värde.

Demokrati

Demokrati i skolan innebär bland annat att alla:

- skall känna till sina demokratiska rättigheter och skyldigheter
- skall ge delaktighet och inflytande samt möjlighet att delta i beslut om sin egen utveckling och om skolans utformning.
- alltid bemöter eleverna med respekt för deras person och integritet samt skyddar varje individ mot skada, kränkning och trakasserier.

Rättssäkerhet

Rättsäkerhet i skolan innebär att:

- samma grundläggande regler gäller på alla skolor.
- skolans regler ska tillämpas lika för alla.

Effektivitet

En effektiv skola innebär att:

- alla skall känna ett gemensamt ansvar att nå de uppsatta målen.
- resurserna skall användas på ett sätt som leder till att uppställda mål uppnås.
- varje enskild individ ska få det stöd som behövs för att lyckas i skolan och stödet att utveckla sina förmågor.
- verka för att upprätthålla förtroendefulla relationer med eleverna och med deras föräldrar/vårdnadshavare och vara lyhörda för deras synpunkter

Tjänstemannaetik

För all skolpersonal innebär det att:

- hålla de yrkesetiska principerna levande genom att dels återkommande diskutera och bearbeta yrkesetiska ställningstaganden i arbetet, dels ta upp de konflikter av etisk innebörd som uppstår
- påtala fel, komma med konstruktiv kritik och i yttersta fall genom aktivt handlande ingripa mot sådant som strider mot den människo- och kunskapssyn som pedagogers yrkesetik vilar på.
- följa politiskt fattade beslut
- agera kreativt genom att exempelvis föreslå nya och bättre arbetsmetoder

- ha hög integritet, mot överordnade tjänstemän, politiker, elever, vårdnadshavare och andra intressenter.

Så styrs sameskolorna

Sameskolstyrelsen är en statlig myndighet och får uppdrag från regeringen i regleringsbrevet från Utbildningsdepartementet. De pedagogiska verksamheterna regleras genom olika styrdokument; Skollagen och läroplanen "Läroplan för sameskolan, förskoleklass och fritidshemmet 2011". Dessa kan ses på olika nivåer:

Nationell nivå

Riksdag och regering

- fastställer - genom skollagen och läroplanerna - de övergripande målen för den pedagogiska verksamheten.
- har ett övergripande ansvar för att utbildningen är likvärdig i hela landet.

Sametinget

- utser politiska företrädare till nämnden för Sameskolstyrelsen
- utser ordförande för nämnden
- anställer skolchef för Sameskolstyrelsen

Utbildningsdepartementet

- får uppdrag direkt från regeringen.
- är det departement som Sameskolstyrelsen lyder under och som Sameskolstyrelsen direkt rapporterar till.
- ger uppdrag till Sameskolstyrelsen via regleringsbrevet med mål och rapporteringskrav.

Skolverket

- utarbetar kursplaner, betygskriterier, föreskrifter och allmänna råd.
- får utredningsuppdrag från regeringen.
- säkerställer att en god kvalitet i utbildningen uppnås i hela landet.

Skolinspektionen

- Skolinspektionen granskar skolor och bedömer ansökningar om att driva fristående skola.
- Skolinspektionen har tillsynsansvar för skola, vuxenutbildning, fritidshem, förskola och annan pedagogisk verksamhet.
- Skolinspektionen ska verka för att barn och elever får goda förutsättningar för sin utveckling och sitt lärande samt för förbättrade kunskapsresultat för elever och vuxenstuderande.

Sameskolstyrelsen

- har det övergripande ansvaret för att skolorna följer skollagen och läroplanerna.
- fastställer budget.

- ansvarar för uppföljning och utvärdering utifrån regleringsbrevet som ska redovisas i en årsredovisning för varje år.
- har verksamhetsansvaret för förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem.

Skolnivå

Rektors ansvar är reglerat i lag och arbetar på uppdrag från Sameskolstyrelsen.

- ansvarar för att lärandet sker inom ramen för samlade skoldagen.
- ansvarar för att fastställa verksamhetsplanen så att samtliga mål kan uppnås.
- genomför kontinuerlig uppföljning utifrån årshjulet i Infomentor och som leder till ett systematiskt kvalitetsarbete med fokus på elevers måluppfyllelse.
- ska vara den pedagogiska ledaren på skolan.

Våra skolor

Sameskolstyrelsen bedriver sameskolor i Tärnaby, Jokkmokk, Gällivare, Kiruna och Karesuando. Mellan Tärnaby och Karesuando är det 79 mil vilket innebär att det är en stor spridning mellan skolorna. Varje skola bedriver på uppdrag av kommunen en förskola. Fritidshem och förskoleklass finns på varje skola. Sameskolorna är från åk 1-6 och har en egen läroplan som är likställd med grundskolans läroplan.

Obligatoriska skolan 7-12 år

Obligatoriska skolan består av sameskolan. Varje pedagog arbetar utifrån läroplan med kunskapskrav som varje elev ska uppnå. Skolorna kännetecknas av ett samiskt förhållningssätt där varje elev ska få utvecklas utifrån sina egna förmågor. Varje elev har möjlighet till att ha 6 kulturdagar/år där eleverna lär sig mer om det samiska praktiska livet och traditioner. I åk 5 och 6 deltar eleverna i språkbadsveckor, 2 gånger/år, där eleverna får språkbada samiska.

Fritidshemmet 7 -12 år

Fritidshemmet bedriver verksamhet för de barn som - på grund av vårdnadshavarens studier eller arbete - har behov av omsorg utöver tiden i förskoleklassen eller skolan. Fritidshemmets pedagogiska verksamhet styrs av läroplanen för fritidshemmet och är ett komplement till sameskolan och har fokus på social fostran.

Mål och riktlinjer

Sameskolstyrelsens uppdrag är att bedriva sameskolor. I det uppdraget finns att utbilda samiska elever för framtiden. De uppdrag de professionella har att förbereda för ett framtida arbetsliv är strategiskt. Sameskolans roll är att ge förutsättningar, samtidigt som eleven och föräldrarna också har ett eget ansvar för hur dessa förutsättningar förvaltas. Varje skola ska arbeta så att de möter de olika förutsättningar eleverna har, oavsett om de behöver kortare eller längre tid på sig för att nå målen. Pedagogerna ska utveckla varje elevs förmåga. Detta är en stor utmaning att både se till att alla begåvningar får stimulans att utvecklas vidare och att samtidigt se till att elever som är i behov av särskilt stöd får den hjälp och stöd de behöver. I utmaningen finns också oavsett kön har du rätten till lika utveckling.

Lärarna är elevens viktigaste resurs

Ingen annan faktor är så viktig för skolans kvalitet som en kompetent och engagerad lärarkår. Hur lärarna arbetar påverkar resultaten, vilket innebär att styrning, ledning och uppföljning av lärarnas arbete är avgörande för hur väl eleverna ska lyckas.

Sameskolstyrelsen har valt att använda Infomentors "Modellen" för det systematiska kvalitetsarbetet. Det innebär att elevernas resultat följs upp och diskuteras kontinuerligt under läsåret av lärare och rektor.

För att lärarna ska ha möjlighet till att utvecklas som pedagoger krävs det kompetensutveckling. Den ska bidra till att fördjupa lärarens kompetenser och förmågor samt tillvarata dem i utveckling av undervisningen och skolverksamheten. Kollegialt lärande, möjlighet till stöd, kompetensutveckling och forskning ger lärarna ökade kunskaper om hur elever lär och vilken undervisning som behövs för ett optimalt arbete.

Målen i detta dokument gäller alla och är formulerade på ett övergripande sätt. Det kommer att krävas olika åtgärder för att nå målen på olika enheter, beroende på hur långt man har kommit i utvecklingen av verksamheten och enhetens förutsättningar. Målen ska ses som en inriktning, dvs vad skolan ska arbeta emot.

Riktlinjerna är bestämmelser och vad som gäller inom Sameskolstyrelsen.

Hur man ska gå tillväga för att målen uppnås och hur riktlinjerna efterlevs är varje skolas uppdrag och att skolan själv avgör på vilket sätt man vill arbeta.

Mål och riktlinjer för sameskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Mål	För skolan innebär det...	Skolans utvärdering av målet, hur och när
<p>Samiskt perspektiv Samtliga elever som slutar åk 6 är funktionellt tvåspråkiga.</p>		
<p>Samtliga elever som slutar i åk 6 är trygga i sitt samiska ursprung och sin identitet.</p>		
<p>Samiska språket är ett vardagsspråk i vår verksamhet.</p>		
<p>Maximal utveckling Varje elev har rätt till undervisning som utgår från de egna individuella behoven för att därigenom ges möjlighet till att utveckla elevens förmågor maximalt.</p>		
<p>Stimulerande lärande Varje elev har rätt till en verksamhet som är baserad på samisk grund och som stimulerar till ständiga förbättringar i undervisningen och lärandet.</p>		
<p>Trygg arbetsmiljö Skolans miljö ska vara trygg och säker för såväl elever som personal. Skolans miljö ska främja fysisk och psykosocial utveckling för såväl elever som personal och ska vara tillgänglig för alla.</p>		
<p>Demokrati och inflytande Eleverna ska under sin skoltid kunna ta allt större ansvar för sitt lärande. Varje elev har rätt till en verksamhet som arbetar målmedvetet för att barn och föräldrar ska ha god insyn i och inflytande över skolans verksamhet.</p>		

<p>Miljö och hållbar utveckling Varje pedagog i skolan ska använda den samiska traditionella kunskapen med ett långsiktigt hållbart användande av naturens resurser. Varje skola ska vara Grön-flaggcertifierad inom 3 år.</p>		
---	--	--

Riktlinjer	För skolan innebär det...	Skolans utvärdering av målet, hur och när
<p>Tydlig information Varje vårdnadshavare ska minst en gång/termin få muntlig och skriftlig information om sitt barns utveckling och lärande. Infomentor används som verktyg.</p>		
<p>Individuell utvecklingsplan/IUP Varje elev ska ha en IUP som uppdateras kontinuerligt i samverkan mellan lärare, föräldrar och elev. Infomentor används som verktyg.</p>		
<p>“Modellen” Varje skola ska arbeta systematiskt med uppföljningar och utvärderingar enligt Modellen.</p>		
<p>Regler för trygghet och trivsel Varje sameskola ska ha egna regler för hur man skapar trygghet, arbetsro, ordning och trivsel samt se till att dessa efterlevs.</p>		

Uppföljning och utvärdering

En mål- och resultatstyrd verksamhet förutsätter kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar av verksamhetens kvalitet. Varje år skrivs en årsredovisning som baseras på uppdragen som finns i regleringsbrevet som är en utvärdering av samtliga verksamheters arbete under året. För att arbete med uppföljning och utvärdering ska bli systematiskt följer vi årshjulet i "Modellen" (Infomentor). Det får en systematik från att undervisning följs upp, utvärderas och utvecklas till att regeringens uppdrag till Sameskolstyrelsen utvärderas. Tillsammans ska detta utveckla verksamheterna. I detta finns interna styrprocesser som ska säkerställa att verksamheterna håller en hög kvalitet.

Genom att lyfta fram goda exempel att lära av och genom att identifiera förbättringsområden i de uppföljningar och utvärderingar som görs, kan åtgärder vidtas för att höja kvaliteten.

Alla har ett ansvar för att följa upp och utvärdera sitt eget arbete. Nämnden ansvarar för det som handlar om helheten och för att bedöma strategiska förbättringsområden. Detta finns i varje årsredovisning och som ska följas upp på enheten.

Vi använder oss av kvalitetsindikatorer som varaktigt mäter viktiga faktorer att utvecklas. Dessa ska i ett längre perspektiv spegla kvaliteten i verksamheten.

Grön är hög kvalitet, **gul** är på väg att uppfyllas, **röd** behöver utvecklas.